

VONATANYAG SZOLGÁLAT.

BLASCSOK JENŐ főhadnagy

A vonatanyag-szolgalat vezető és a fogatolt szállítószakasz-parancs- nok feladatai a csapatgyakorlatok után

A nyári kihelyezések néphadseregünk 1949/50-es elméleti kiképzésének gyakorlatba való átvitele; a csapatgyakorlatok pedig az egész évi kemény kiképzésnek és a kihelyezéseknek záróvizsgái voltak.

A csapatgyakorlatok nélkül kiképzési évünkben elsajátított ismeretek nem képezhetnének szerves egészet.

A csapatgyakorlatok célja az volt, hogy a harcosokat, vezetőket, valamint az anyagi szolgálatot ellátó bajtársakat a háborús viszonyokat legjobban megközelítő helyzetekbe állítsák. Néphadseregünk valamennyi tagját büszke örömmel töltheti el az a tudat, hogy kiképzési évünket méltóképpen fejezhettük be, a valóságot legjobban megközelítő viszonyok között adhattunk számot arról, mit sajátítottunk el a kiképzési év folyamán, hogyan hajtottuk végre a Miniszter Bajtárs 1. számú parancsát.

Befejeződtek a csapatgyakorlatok. Alakulataink a jól végzett munka érzésével helyőrségeikbe tértek vissza. Új kiképzési időszak kezdődik, új feladatok állanak előttünk. Feladatunk kettős:

A) Az anyagi fegyelem megszilárdítása.

B) Kiképzési feladatok.

Különböző katonai folyóiratokban, de különösen a „Hadtápszolgálat”-ban több cikk foglalkozott az anyagi fegyelem kérdésével. Kétségtelen, hogy ez a probléma — néphadseregünk anyagi fegyelmének helyreállítására, az anyagi fegyelem megszilárdítására — döntő fontossággal bír.

A Szovjetunió Vörös Hadserege 1945-ben megszabadította hazánkat és ezzel kezdetét vette új fejlődésünk korszaka. A kapitalista államrend megdőlt és népünk a szocialista fejlődés útjára lépett. Gyökeresen megváltozott néphadseregünk összetétele is. A dolgozó nép nem sajnál áldozatot hozni néphadserege fejlesztésére, mert tudja, hogy csak egy erős hadsereggel képes a Szovjetuniótól kapott függetlenségét megőrizni; békés termelő és építőmunkáját folytatni.

Honvédségünk anyagának igen jelentős részét képezi a lőfelszerelés és vonatanyag. Ezek nyersanyaga pedig a népgazdasági szempontból is nagy fontossággal bíró fa-, fém- és főleg bőranyag. Társadalmi rendszerünk megváltozásával meg kell tehát változtatni néphadseregünk minden egyes tagjának e nehezen pótolható anyagokhoz való viszonyát is. Ennek az új, helyes viszonyoknak a kifejlődése elsősorban öntudat kérdése. Honvédségünk helyes, öntudatos nevelése egyaránt fontos feladata minden tiszt- és tiszthelyettesnek, de elsőrendű kötelessége és legfontosabb feladata a parancsnokoknak és politikai tiszteknek. Kötelességük a valóban szocialista érzésből fakadó anyagkímélésre ránevelni néphadseregünk valamennyi tagját.

Kiképzési vonalon a fogatolt szállítószolgálat tökéletesítése lép előtérbe.

Természetesen az anyagi fegyelem kérdése nem választható el a kiképzéstől, mert szilárd anyagi fegyelem nélkül a fogatolt szállítóegységek beosztottjainak szakkiképzése el sem képzelhető. A fogatolt szállítószolgálatot ellátó bajtársainknak a szakszolgálat ellátásához és a szakkiképzés végrehajtásához korszerű szabályzatok és segédletek nem álltak rendelkezésre. Most, az új kiképzési év kezdetén már valamennyi bajtársunkat ellátjuk az új szabályzatokkal, hogy azok gondos áttanulmányozásával, az új segédletek útmutatásai nyomán, valamint a csapatgyakorlatok kiértékelésével az elkövetkező kiképzési időszakban a szakkiképzést elsőrendű fontosságú feladatként kezelve, néphadseregünk ütőképességét emeljük.

Az alábbiakban csoportosítani kívánom a bajtársak feladatait. E feladatok mindegyike tulajdonképpen az előzőkben említett két nagy feladatsóport valamelyikébe tartozik, vagy legalább is valamelyiknek szerves kiegészítő része; azonban így világosabban, konkrétan fellelhetők külön-külön a vonatanyag-szolgáltatvezető és a fogatolt szállítószakasz-parancsnok azon feladatai, melyeket most, a csapatgyakorlatok után kell elvégezniük.

Feladatok:

Vonatanyag-szolgáltatvezető:

1. Lófelszerelés és vonatanyag lerovancsolása.
2. Anyagellenőrzés.
3. Javíttatások fokozott mértékben való végrehajtása.
4. A csapatgyakorlatokon, a vonatanyag-szolgáltat terén nyert tapasztalatok kiértékelése.

Szállítószakasz-parancsnok:

1. A szállítószakasz lófelszerelés és vonatanyagának ellenőrzése.
2. A csapatgyakorlatokon, a fogatolt szállítószolgáltat ellátásában nyert tapasztalatok kiértékelése.
3. Az őszi kiképzési időszak előkészítése.

Most vegyük sorra az egyes feladatokat és azok végrehajtását:

I. A vonatanyag-szolgáltatvezető feladatai.

A vonatanyag-szolgáltatvezető csak akkor tudja tökéletesen ellátni a feladatát, ha benne él a csapatban, ha a csapat legapróbb anyagi problémáit is észreveszi és azonnal segítséget nyújt, egyszerűen, ha nem az irodában, íróasztal mellől irányítja a szakszolgáltatot. Minél többet van az alárendelt egységeinél, annál hamarabb veszi észre a problémákat; annál hamarabb tudja a helyeset felfedezni, a hibákat észrevenni, végeredményben pedig annál tökéletesebben tudja szakfeladatát ellátni.

1. A lófelszerelés- és vonatanyag lerovancsolása.

A csapatgyakorlatok utáni időszakban ez a legelső teendője. A legapróbb részletekig menően kell végrehajtania. A csapatgyakorlatok alatt a vonatanyag a mozgások és hadműveleti feladatok végrehajtása során sok esetben az alakulaton belül összekeveredett. Feladata tehát most a rovancsolás alkalmával megállapítani az eredeti egység vonatanyag kellő adékát, megállapítani az anyag hollétét, visszaszármaztatni az eredeti egységhez és csak ezek után tudja megállapítani a hiányt, vagy a felesleget.

A rendszeresített készleten felül mutatkozó felesleget azonnal be kell jelentenie a H. M. illetékes osztályának, hogy az az illető szakanyagot esetleg más alakulatnál mutatkozó hiány feltöltésére kiutalhassa, vagy pedig a központi tárintézethez való beszállíttatására idejében intézkedhessen. A hiányokat azonnal és teljes mértékben pótolni kell; elsősorban az alakulat vonatanyag-karbantartási hitelkeretéből.

2. Anyagellenőrzés.

A vonatanyag-szolgálatvezető ezen feladata szorosan egybekapcsolódik az előzővel. Amennyiben a megállapított hiányok nem a természetes elhasználódás következtében jöttek létre, minden esetben haladéktalanul meg kell indítani a felelős személyek ellen a vizsgálatot. A vonatanyag-szolgálatvezető köteles az esetenként mutatkozó apró hiányosságok pótlásáról azonnal gondoskodni. Ha az anyagellenőrzés alkalmával megállapítást nyer, hogy a hiányok oly nagy számban fordulnak elő, hogy azok a havi karbantartási hitelkeretből nem fedezhetők; a hiányzó anyagok pótlására a H. M. illetékes osztályától felszámítási engedélyt kell kérni.

3. Fokozott anyagkarbantartás.

El kell rendelnie a vonatanyag-szolgálatvezetőjének, hogy mely napokon, mely egységek fartsanak teljes karbantartást. Ezeket a karbantartási napokon személyesen is meg kell jelenítenie, oktatnia és segítenie a bajtársakat, hogy ez a karbantartás valóban elérje a célját. A csapatgyakorlatok folyamán előfordult sok esetben, hogy a karbantartásra szükséges idő egyéb feladatok végrehajtása miatt nem állott teljes egészében az egység rendelkezésére. Az általános, őszi karbantartásnak tehát az a célja, hogy a fokozott mértékben igénybevett lófelszerelést és vonatanyagot alaposan leápoljuk. A szerszámzatot langyos, szappanos vízzel mossuk le és utána körkarbantartó zsiradékkal kezeljük. A szerszámzat fémrészeit az esetleges rozsdától tisztítassuk le és utána lehetőszerűen olajoztassuk be. Az országos járművek karbantartásánál elérkezett az idő az őszi karbolineumozáshoz. A kerékagyak repedéseit tömíttessük, a vasalkatrészeket — miután a rozsdától alaposan megtisztítottuk — vaslakkal vékonyan kenessük be. Általában a vonatanyag-szolgálatvezető az őszi karbantartást a G—56 Utasításban meghatározott módon, annak határozványait szem előtt tartva tartassa meg; előzőleg azonban a karbantartó anyagokról kellő mennyiségben gondoskodjék! Végül helyezzen súlyt és szorgalmazza, hogy alárendelt egységeinek a karbantartás végrehajtásához meghatáro-

zott nap valóban rendelkezésre álljon és ez alatt az idő alatt annak az egységnek más foglalkozást ne kelljen végrehajtania.

4. Javítások végrehajtása.

A csapatgyakorlatok alkalmával a lófelszerelés és vonatanyagának fokozott mértékben való igénybevételével együtt jár természetesen az is, hogy az anyagon az átlagosnál több javítást kell végrehajtatlunk.

A vonatanyag-szolgálatvezetőnek gondoskodnia kell arról, hogy kellő mennyiségű javítóanyag álljon az alakulat rendelkezésére eme fokozottabb mértékű javítatások elvégzéséhez.

Az anyagellenőrzéssel egyidőben mindjárt jelölje ki a javításra szoruló anyagot, készítsen egy beosztást, hogy melyik egység mikor adja le javításba az anyagát (Javítási terv), a javítóműhelyek munkáját pedig személyesen, gyakran ellenőrizze. Ellenőrizze egyben azt is, hogy az egységek a javításba adott anyagot előzőleg karbantartották-e. Karbantartás nélkül, piszkos állapotban lévő vonatanyagot javításba adni tilos!

5. A csapatgyakorlatok tapasztalatainak kiértékelése.

A csapatgyakorlatok a vonatanyag-szolgálatvezetőnek számos tapasztalatot nyújtottak. Helytelen lenne, ha akár a helyes megoldások, akár a hibák mellett észrevétel nélkül elhaladnánk.

Szükséges tehát, hogy a vonatanyag-szolgálatvezetők a tapasztalataikat helyesen kiértékeljék, a kiértékelt tapasztalataikat pedig az új kiképzési időszakra már átvigyék.

II. A szállítószakasz-parancsnok feladatai.

Az őszi kiképzési időszakban a szállítószakasz-parancsnoknak igen komoly feladatokat kell végrehajtania. Feladatait helyesen csak úgy képes végrehajtani, ha egységét továbbra is kézben tartja.

A csapatgyakorlatok nagy próbára tették néphadseregünk lófelszerelését és vonatanyagát, a fogatolt szállítószolgálatot és ezen keresztül vizsgázott az alakulat minden egyes fogatolt szállítóegységbe beosztott honvédje, a fogatolt szállítóegység parancsnoka, a vonatanyag-szolgálatvezető, a hadtápparancsnok, de az alakulat parancsnoka és politikai tisztje is.

A gyakorlatok befejeztével számot kell vetnünk a fogatolt szállítóegység gyakorlatok alatti működésével, ez vissza fogja tükrözni a fenti személyek anyagi fegyelmét, néphadseregünk vonatanyagához — és ezen keresztül a dolgozó néphez való viszonyát.

1. Lófelszerelés és vonatanyag ellenőrzése.

Az ellenőrzés végrehajtására vonatkozóan az elvek általában ugyanazok, mint a vonatanyag-szolgáltatvezető hasonló tárgyú feladatánál. Szükséges azonban ezzel itt külön is foglalkoznunk, mert a követelmények a fogatolt szállítózakasz vonatanyagára vonatkozóan szigorúbbak, mint az alakulat egyéb egységeinél. Laktanyai elhelyezésben az alakulat egységei általában egy helyen voltak, azonban a kihelyezéseken és a csapatszolgáltatokon az egyes egységek nagyobbrészt önálló s főleg különálló feladatokat hajtottak végre. Laktanyai elhelyezésben, egy-két kivételtől eltekintve, úgyszólván mindenütt az alakulat összes — legalább is egy laktanyában elhelyezett — fogatolt járműveit a fogatolt szállítóparancsnok „gyámsága” alá helyezték. A kihelyezési területre való elvonuláshoz az egységek még legnagyobb részt együttmaradtak, de a csapatgyakorlatok alatt, az alakulatok és egységek állandó mozgása miatt a fog. szállítóegységek parancsnokának már nem volt módja a felügyelet gyakorlására. Így természetesen más követelményeket támasztunk a szállítózakasz vonatanyagával szemben, ahol tulajdonképpen a szakember tartózkodott.

Amennyiben a fogatolt szállítózakaszparancsnok szállítóegységénél az anyagi fegyelmet megalapozta, állandóan személyes ellenőrzéssel megszilárdította, most a csapatgyakorlatok után nem okoz nehézséget az anyag számbavétele. Ha azonban a kellő ellenőrzést a gyakorlatok folyamán elmulasztotta, most igen nagy nehézségei lesznek.

2. A csapatgyakorlatok tapasztalatainak kiértékelése.

A tapasztalatok kiértékelésénél igen jól teszi a fogatolt szállítózakasz-parancsnoka, ha tapasztalatait az alábbi vonatkozásokban állítja össze:

- a) személyi,
- b) szállítástechnikai és
- c) kiképzési.

Személyi vonatkozásban minősítenie kell az összes beosztottjait. Az egész kiképzési évben, de különösen a kihelyezéseken és a csapatgyakorlatokon készített apró feljegyzései alapján tiszta képet kell alkotnia minden emberéről. A minősítés, illetve elbírálás súlyát természetesen a csapatgyakorlatok alatti magatartás szolgálta; ezekben mutatkozott meg a bajtársak *gyakorlati értéke*.

Az itt elmondottak alátámasztására egy igen jellemző példát említek meg. A Kossuth Akadémián az egyik fogatolt kiképzésben

részesülő hallgató a tanév elméleti időszakában tanárai és századparancsnoka elbírálása szerint „gyenge közepes” összeredményt ért el. A gyakorlati időszak kezdetén már felfigyeltek az eddig „gyenge közepes” hallgatóra. A rábizott feladatokat helyes gyakorlati érzékkel oldotta meg. Közepes elméleti tudását tovább fejlesztette és azokat helyesen átvitte a gyakorlatba. Az illető volt „gyenge közepes” hallgató, ma egyik legjobb fogatolt szállítószakasz-parancsnoka néphadseregünknek.

Szállítástechnikai vonatkozásban a fogatolt szállítószakasz-parancsnok akkor tudja helyesen kiértékelni a csapatgyakorlatokat, ha az egyes kapott feladatokat az ezt követő végrehajtással összehasonlítja. Egyenként kielemezi a végrehajtás mozzanatait, s az így nyert tapasztalatokat azután átviszi a következő kiképzési évbe, ezzel is elősegítve az 1950/51-es kiképzési évünk sikerét.

A kiképzési vonatkozásban végrehajtandó kiértékelés az előző bekezdésben foglaltakkal szorosan összefügg.

3. Az őszi kiképzési időszak előkészítése.

Ez a fogatolt szállítószakasz-parancsnok legfontosabb feladata. Az őszi kiképzési időszak gondos előkészítése a kulcsa a döntő fontossággal bíró téti kiképzésnek. Tehát ne sajnálja a fáradságot a szállítószakasz-parancsnok, a kiképzés gondos előkészítése és megnevezése megkönnyíti a végrehajtást.

Első ténykedése az újoncbevonulás előkészítése legyen. Előkészületeit beszélje meg a Pártszervezettel és a politikai tiszttel; sők hasznos és jó tanácsot fog kapni. Bár nem feladatom az újoncbevonulásról írni, mégis szeretnék néhány tanácsot adni a bajtársaknak. Néphadseregünk legfiatalabb bajtársai, amikor laktanyáikba bevonultak, büszke örömmel lettek szent kötelességüknek eleget. Az első napokban még sok minden szokatlan számukra. Szeretettel neveljük őket és szinte láthatatlanul segítsük át őket a kezdeti nehézségeken. Ezt úgy érhetjük el, ha már előre kiválasztjuk a politikailag legfejlettebb, szakmailag legkiválóbb bajtársakat. Ők lesznek a bevonuló újonc bajtársak szobaparancsnokai, rajparancsnokai, istállóparancsnokai, stb.

A bevonult újoncokat azután csoportokban vezessük végig a laktanyán, magyarázzunk, mutassunk meg nekik mindent. Közben magyarázzuk meg nekik, hogy mi is az a szállítószolgálat, melyet ők is teljesíteni fognak. Vigyük be őket az istállóba, mutassuk meg a fogatolt szállítószakasz lovait, magyarázzuk meg, hogy ezek a mi harcos társaink; gondosan ápoljuk őket, mert a loállomány is a dolgozó nép vagyona. Ismertessük meg a bajtár-

sakát a vonatanyaggal, világítsuk meg előttük azok értékét és fontosságát. Itt rögtön említsük meg az anyagi fegyelem kérdését; magyarázzuk meg, hogy miért van arra szükség.

Ha a szállítószakasz-parancsnokok ilyen módon készítik elő az újoncok bevonulását és átsegítik őket a kezdeti nehézségeken, a bevonult bajtársak bizalommal lesznek parancsnokukhoz; bennük a róluk feltétlenül gondoskodó elöljárót látják. Ezzel már nagymértékben elősegítettük további munkánkat, a kiképzést.

Az előírt általános katonai kiképzést is ugyanolyan gondossággal készítsük elő és hajtsuk végre, mint az ezután következő szakkiképzést. Sok helyen a szállítószakaszparancsnokok a segédoktatók hiányát említik fel. Ne féljenek a bajtársak és ha más megoldást nem találnak, az újonckiképzésben résztvevők közül emeljék ki a legügyesebbeket. Ez a módszer a segédoktatóknak, de a kiképzésben résztvevőknek is nagy önbizalmat ad; buzdításul szolgál és önállóságra nevel. Ilyen esetekben természetesen nem nélkülözhető a politikai öntudatra való építés sem!

*

Mint láttuk, mind a vonatanyag-szolgálatvezetőknek, mind a fogatolt szállító-szakaszparancsnokoknak a csapatgyakorlatok után komoly feladataik vannak. A feladat még egymagában nem, de a végrehajtás nagymértékben hozzájárul néphadseregünk fejlesztéséhez és ütőképességének növeléséhez.

